

To: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
From: (10)(2e)
Sent: Mon 4/20/2020 6:17:52 AM
Subject: FW: Annotatie Stuurgroep In Kind Noodhulp
Received: Mon 4/20/2020 6:17:53 AM
[image001.png](#)
[Annotatie Ciska en Henri - stuurgroep in kind.docx](#)
[Toelichtende notitie t.b.v de Stuurgroepvergadering Inkind op 20april2020.docx](#)
[Annex- Medical Stockpiling Implementing Act.pdf](#)
[Medical Stockpiling Implementing Act \(004\).pdf](#)

Hoi (10)(2e)

Zie hier de inzet vanuit VWS voor de meeting van de virtuele Stuurgroep INKIND hulp/stockpiling (heden 14:00-16:00). (10)(2e) zal hierbij ook aanwezig zijn.

Discussie is vooral oriënterend en zal zich nu vooral toespitsen op het opslaan van een medische hospitalen. In dit verband is de discussie vooral interessant rond het aanbod van BZ aan Spanje om een veldhospitaal als noodhulp aan te bieden. Dit hospitaal wordt momenteel "overnight" bij Hospitainer aangekocht in het kader van Corona-hulp, terwijl je bij de operationele kant van deze inkind-hulp vraagtekens kan zetten.

(10)(2e)

NB. Vraag me af of jij wel bij dit overleg moet aansluiten. Internationale afstemming gebeurt immers primair door J&V in dit kader.

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: 19 April 2020 11:37

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>;
 (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>;
 (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

CC: _Dienstpostbus DCC-VWS <(10)(2e)@minvws.nl>

Onderwerp: Annotatie Stuurgroep In Kind Noodhulp

Hoi collega's,

Hierbij de concept annotatie (en de stukken) voor de stuurgroep In Kind noodhulp die morgen plaatsvindt. Willen jullie aanvullingen/ opmerkingen voor morgen 10.00 uur doorgeven? Dan pas ik het nog aan. De annotatie is nu gericht aan (10)(2e) / (10)(2e) maar lijkt me logisch dat (10)(2e) dezelfde annotatie krijgt/ gebruikt.

Groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Directie Publieke Gezondheid |

Afdeling Crisisbeheersing en Infectieziekten | Etage: (10)(2e)

(10)(2e) @minvws.nl | Mobiel: 06- (10)(2e)

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |

Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

Nummer	Koninkrijk	Datum bijstandsverzoek	Aanvrager	Gevoegde bijstand Medische middelen aan RVM	Specifieke bijstand 3 ventilatoren Type Melcor Puritan 840	Trekker DCC DEF, WVS ingediend bij het PR- netwerk, waarvan het RVM het secretariaat voert.	Besluitvormingscomité MCCo (31/03)	Voortgang	Beantwoord
1.	Rv/2020/0106	3/16/2020	Saba Sint Eustatius	Logistiek medicatie en personeel aan DEF en WVS	Vliegtuig/helicopter medicatie, hospitaal, medisch personeel, 2 orklemers	DEF, WVS	MCCo (31/03)	5/4 een militaire vlucht naar St. Maarten gegaan die beschermingsapparatuur, beschermingsmiddelen en medicatie aan het ziekenhuis heeft geleverd. Daarnaast is er een Hospitalier (mobiel ziekenhuis) meegeleverd waarmee inmiddels 6 extra zelfstandige IC- plekken op het eiland gerealiseerd.	Ja (7/4) Ja (7/4)
2.	Rv/2020/01010	3/18/2020	Saba Sint Eustatius	Logistiek medicatie en personeel aan DEF en WVS	Vliegtuig/helicopter medicatie, hospitaal, medisch personeel, 2 orklemers	DEF, WVS	MCCo (31/03)	Reactie verstuurd. Crisismanager Sint Eustatius gestart op 7/4	Ja (7/4) Ja (7/4)
3.	Dive 10328/2020	3/22/2020	Sint Maarten	Militaire bijstand	150 manieren voor een periode van 3 maanden	DEF	DEF	Medische ondersteuning van operatie 6 van de beveiliging. KPMN wordt door het aanwezige detachment van het Korps Mariniers op Sint Maarten ondersteund.	Ja (7/4)
4.	K0-217/03/2020	3/24/2020	Curacao	Beschermingsmiddelen aan VN-ACS	Beschermingsmiddelen voor eigen personeel	WVS		Reactie verstuurd: alle beschermingsmiddelen verstuurd naar lokale GO. Daar vegen om te worden.	Ja (1/4)
5.	2128414	3/23/2020	Sint Maarten	Verlenging huidige krediet	15 bij Nationale politie kosten 10 miljoen	J&V		Gehoorde tot 1 augustus 2020, SOM is geïnterformeerd.	Ja (21/4)
7.	3020/011736	3/19/2020	Curacao	Financiële Verzoek om personele ondersteuning	Coördinatie van taken	BZK, FN, AZ WVS	RMR (9/4)	Brief met afspraken nav RMR 9/4 gestuurd Crisismanager wille kolom verlaagd 24/4	Ja (16/4) Ja (9/4)
8.	Rv/2020/012	3/24/2020	Curacao	Verzoek om personele ondersteuning	Coördinatie van taken	BZK, FN, AZ WVS	RMR (9/4)	Brief met afspraken nav RMR 9/4 gestuurd	Ja (16/4) Ja (9/4)
11.	2020/12231	3/24/2020	Curacao	Levering medicijnen en medische zorgmiddelen	Ten behoeve van ziekenhuizen, zorginstellingen en apothekers	WVS		Bifa met ziekenhuis. Aangeloten bij landelijke coördinatiepunten voor gemeen- en hulpmiddelen	Ja (16/4)
13.	MAZ/6405A	3/24/2020	Aruba	Financiële bijstand	Medewerkers die banen verliezen. Bijstand voor verlof	BZK, FN, AZ	RMR (9/4)	Brief met afspraken nav RMR 9/4 gestuurd	Ja (16/4)
14.	MinPEC-20/6499	3/25/2020	Aruba	Financiële bijstand	Liquiditeitssteun zachte sectoren en milieu	BZK, FN, AZ	RMR (9/4)	Brief met afspraken nav RMR 9/4 gestuurd	Ja (16/4)
15.	3573	3/16/2020	Sint Maarten	Financiële bijstand	Nog geen weder verzoek naar dit PR-netwerk	BZK, FN, AZ	RMR (9/4)	Brief met afspraken nav RMR 9/4 gestuurd	Ja (16/4)
16.	Rv/2020/014	3/26/2020	Bonaire, Sint Eustatius, Saba	Bijstand zorg	Voorbereiding corona urgente maatregelen reguliere zorg	WVS		Zie 2 en 9	Ja (6/4)
17.	/	3/26/2020	Curacao	Afwijzen financiële verzoek om ondersteuning	Ter ondersteuning van KPC en DEF	BZK, FN, AZ	RMR (9/4)	Brief met afspraken nav RMR 9/4 gestuurd	Ja (16/4)
18.	2020/012383	3/26/2020	Curacao	Militaire bijstand rechtshandhaving	Ter ondersteuning van KPC en DEF	BZK, FN, AZ	RMR (9/4)	Hooft bij verzoek 25, wordt samen opgepakt	Ja (7/4)
19.	2020/012356	3/25/2020	Curacao	Personele bijstand	Conceptuele en analytische ondersteuning van financieel- en sociaal-economische zaken	BZK, EDK, SZW, FN	RMR (9/4)	Brief met afspraken nav RMR 9/4 gestuurd	Ja (16/4)
20.	Saba 295/2020	3/29/2020	Bonaire, Sint Eustatius, Saba	Economische bijstand		BZK, EDK, SZW		Aanbeveling in voorbereiding, besproken in stuurgroep CA, MR besluitvorming week van 30/3/2020	Ja (16/4)
21.	Rv/2020/015	3/30/2020	Sint Eustatius	Werkkamer in het ziekenhuis		WVS		Aanbeveling in voorbereiding, besproken in stuurgroep CA, MR besluitvorming week van 30/3/2020	Ja (8/4)

22.	DIV 10350	3/29/2020	Sint Maarten	Medische middelen/benodigdheden		VWS		Zie 1, 1 reactie brief	
23.	MinTVS-20/622	3/31/2020	Aruba	Opheffing evenverdeling		VWS			Ja 7/4 Ja (9/4)
24.	MinTVS-20/624	3/31/2020	Aruba	Beschermingsmiddelen en overig	Ontsmettings- en beschermingsmidd. + beademingsapparatuur, tests,	VWS	MCCb (9/4)	Bila met ziekenhuis. Aangesloten bij landelijke coördinatiepunten voor genees- en hulpmiddelen	Ja (16/4)
25.	MB-20/006/FG	3/30/2020	Curaçao	Militaire bijstand-rechtshandhaving KPC	N.a.v. brief 28 maart	DEF		Akkoord. Ondersteuning militaire rechtshandhaving/openbare orde ingezet ten behoeve van het KPC Maritieme grensbewaking ter versterking van Kustwacht	Ja (7/4)
26.		4/1/2020	Sint Eustatius, Saba	Bevoorrading medicijnen	De eilanden spreken hun zorg uit voor de bevoorrading van medicijnen en verwijzen naar eerdere brieven en bijstandsverzoeken	VWS			Ja (9/4)
27.	BB-20/0007	4/1/2020	Aruba	Militaire bijstand	Ondersteuning KPA, KIA, ordediensten en kustwacht	DEF		Akkoord. Versterking maritieme grensbewaking wordt in gang gezet, door versterking ordediensten en kustwacht. Ondersteuning van openbare orde maatregelen voor KIA, KPA en ordediensten. Aruba heeft daar nog geen beroep op	Ja (7/4)
28.	20,039	4/6/2020	Sint Maarten	Financiële bijstand	Garant staan voor liquiditeitspositie van het hof en wet- en regelgeving	J&V		Antwoord in concept klaar, wordt 23/4 verzonden	Ja (23/4)
29.		4/9/2020	Saba	Ondersteuning onderwijs	Aanschaf laptops, kwetsbare gezinnen steunen, zomerschool, omgaan met stress/emotionele bagage bij kinderen	OCW		Reactie volgt deze week (brief in lijn naar bwp)	
30.	P&A/2020002632	4/9/2020	Bonaire	Financiële steun medische		OCW		Reactie volgt deze week (brief in lijn naar bwp)	
31.	P&A/2020002632	4/9/2020	Bonaire	Ondersteuning onderwijs		OCW		Reactie volgt deze week (brief in lijn naar bwp)	
32.	BB-20/0004	4/11/2020	Sint Maarten	Harde militaire bijstand	Ondersteuning KPSM door de Kmar	DEF	DEF	Gehonoreerd	Ja (21/4)
33.		4/9/2020	Sint Eustatius	Ondersteuning onderwijs	Uitbreiding digitale aanbod	OCW		Reactie volgt deze week (brief in lijn naar bwp)	
35.	Rv/2020/u/017	4/15/2020	Saba	Medische versterking	Afwisselen van het openbare gezondheidsteam, het uitbreiden van testcapaciteit/testsnelheid en logistiek persoon	VWS		Antwoord geschreven, wordt 28/4 vertuurd	
36.	198/20	4/16/2020	Sint Eustatius	Financiële steun medische				Reactie volgt deze week (brief in lijn naar bwp)	
37.	2020/012923	4/16/2020	Curaçao	Financiële steun luchtvaartsector					

38.	DIV#10438	4/17/2020	Sint Maarten	Technische bijstand ambulancedienst	Verzoek om ondersteuning door de PAV crisisteam	Vraag niet heel concreet, VWS in overleg
39.	BB-20/0005	4/22/2020	Sint Maarten	Verzoek om inzet detachement wat mee is op DMAN in te kunnen		Geaccodeerd, formeel antwoord wordt snel verstuurd
40.		4/17/2020	Sint Maarten	Financiële bijstand aan Wineir		
41.	2020/013053	20200420	Curaçao	Financiële bijstand tbv Curoil		

Scenario's kritieke voorzieningen Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Algemeen beeld eilanden

- **Inkomen & economie:** vrijheidsbeperkende maatregelen leggen het economische leven op de eilanden vrijwel volledig stil. Belangrijkste beelden:
  - Maatschappelijke organisaties op de eilanden geven eenduidig aan dat grote aantallen huishoudens financieel het hoofd niet meer boven water kunnen houden. Hulporganisaties op Curaçao verwachten dat 50.000 mensen onder armoedegrens vallen als gevolg van de crisis. Ook personen met redelijk betaalde functies (middenklasse) raken onder huidige omstandigheden snel door hun financiële reserves heen.
  - Significante delen van de bevolking worden hierdoor de komende weken direct afhankelijk van voedselhulp in de komende periode.
  - Voor de middellange termijn zijn er toenemende zorgen over de deviezenreserve van de eilanden. Indien de huidige situatie aanhoudt tot en met deze zomer, kan een situatie ontstaan dat er geen USD meer beschikbaar is voor import van goederen (moment verschilt per eiland). Dit bemoeilijkt ook herstart lokale economie op korte termijn, bv bouwprojecten, bij versoepeling maatregelen; hiervoor is import van materialen en goederen nodig die een extra druk op de deviezenreserve leggen aangezien door uitblijven toerisme er geen instroom van USD plaatsvindt.
- **Nutsvoorzieningen:** na Aruba, geven nu ook overheids nv's op Curaçao en Sint Maarten in toenemende mate aan in liquiditeitsnood te komen als gevolg van teruglopende inkomsten. Geen signalen dat continuïteit van water, elektriciteit, gas en telecommunicatie de komende twee weken niet is gegarandeerd
- **Brandstof:** er zijn geen indicaties dat de bevoorrading over zee van brandstof voor de eilanden op korte termijn verstoord raakt. In toenemende mate zorgen over liquiditeitspositie Curoil door sterk teruglopende inkomsten. .
- **Voedselzekerheid:** levensmiddelen op de eilanden voldoende beschikbaar, op de eilanden is deze week wel eerste vershraling aanbod te zien. Logistische bevoorrading eilanden per vrachtvliegtuig en vrachtschip verliep afgelopen week volgens planning. Wel bestaat komende tijd de kans op vertraagde of verminderde levering als gevolg van verstoringen in keten wereldwijd. Export stops vormen een groot risico voor de voedselzekerheid, maar er zijn nog geen directe signalen dat deze in het verschiet liggen. Rederijen uiten zorgen over eerste verstoringen in logistiek keten in de VS als gevolg corona uitbraak in het land.
- **Gezondheidszorg:** de druk op het zorgsysteem neemt met name op Sint Maarten (dat ook een zorgplicht heeft voor Saba en Statia) nijpende vormen aan als gevolg (lokale) uitbraak Covid-19. Daarnaast zijn er vraagtekens over de liquiditeitspositie van de lokale zorgverzekeraars (AZV/SVB/SZV) waardoor ook zorgverleners in liquiditeitsproblemen kunnen komen. Dit kan tot gevolg hebben dat salarissen van zorg-personeel, medicijnen en hulpmiddelen niet meer betaald kunnen worden

Belangrijkste ontwikkelingen (verschuiven kleurcodes):

- Scenario zes weken Brandstof Curaçao (groen -> oranje): in toenemende mate zorgen over liquiditeitspositie Curoil. Veroorzaakt door verminderde binnenlandse vraag (minder auto's op de weg), stilvallen internationale markt (geen vliegtuigen en cruiseschepen) en door problemen met betaling door debiteuren (deze partijen hebben vaak ook zelf problemen met het ontvangen van betalingen van hun klanten). Omvang problematiek en effecten voor brandstofvoorziening dienen komende tijd te worden gezien.

In onderstaande tabel wordt kort een beeld geschetst van de scenario's op het gebied van voedselzekerheid, gezondheidzorg, inkomen & economie en publieke voorzieningen die zich de komende twee en zes weken kunnen voltrekken. Uiteraard neemt hierbij de onzekerheidsfactor toe naarmate de tijd vordert

	Twee weken	Risico	Zes Weken	Risico
Economie & inkomen				
Aruba				

<p>Macro-economisch</p> <ul style="list-style-type: none"> + Alle niet essentiële bedrijven en diensten zijn dicht. + Economisch leven is voor groot deel stil komen te liggen 		<p>Macro-economisch</p> <ul style="list-style-type: none"> + Verwachte economische krimp 30-38% komende halfjaar + Corona-uitbraak in VS lijkt nu pas te beginnen (80-90% toerisme Aruba). Daardoor realistisch scenario dat het toerisme in 2020 vrijwel niet meer op gang komt; prognose is dat Aruba dit niet zal volhouden; herstart van toerisme rond de zomer is noodzakelijk. + Verwachting in april 25.000 mensen zonder baan. + Overheidsinkomsten lopen fors terug. Verwacht gat in de begroting AWG 1300 miljoen voor 2020. 	
<p>Liquiditeiten & Deviezen</p> <ul style="list-style-type: none"> + Liquiditeitspositie circa AWG 50 miljoen. Verwachting tot medio april voldoende middelen. Reguliere behoefte is circa AWG 100-120 miljoen per maand + NL heeft AWG 43 mln. geleend aan Aruba ten behoeve van liquiditeitssteun voor de komende zes weken. Dit zorg voor enige lucht maar is mogelijk niet voldoende om de beoogde periode te overbruggen. + Indien het pakket aan maatregelen (circa AWG 300 miljoen eerste drie maanden) wordt aangekondigd, ontstaat direct een liquiditeitstekort. + Exacte deviezenreserve onbekend. Deviezenreserve staat onder druk. Sinds 17 maart geen vergunningen meer voor kapitaalexport > AWG 750.000 (particulieren > AWG 350.000). Op 27 maart is dit aangescherpt naar alle bedragen. Verdere aanscherping wordt op korte termijn verwacht. 		<p>Liquiditeiten & Deviezen</p> <ul style="list-style-type: none"> + Verwachte liquiditeitsbehoefte over tweede kwartaal 2020 is AWG 600 miljoen. + S&P heeft de krediet-status, mede vanwege de recente liquiditeitssteun, gelijk gehouden op BBB+ (investment-grade). Wel is de outlook verlaagd van stable naar negative. + Fitch had de kredietstatus Aruba verlaagd naar junk. + Hierdoor worden de mogelijkheden om te lenen in het buitenland beperkt. Bepaalde partijen mogen nu reeds niet meer in Arubaans papier beleggen en partijen die dat nog wel doen, zullen een hogere rente vragen. + Tranche van AWG 361 miljoen dient in juni te worden geherfinancierd. NL heeft aangaan buitenlandse lening goedgekeurd. Teveel druk op deviezenreserve betekend dat vaste wisselkoers met US Dollar mogelijk niet meer houdbaar is. Devaluatie zal prijzen geïmporteerde goederen laten stijgen. 	
<p>Bedrijven & particulieren</p> <ul style="list-style-type: none"> + Hotels, winkels, restaurants en bedrijven in de toeristische sector hebben hun deuren gesloten. + Bedrijven als supermarkten, bouwmarkten, apotheken zijn nog open. + Aruba heeft aangekondigd voor circa 30.000 personen een inkomensondersteuning te willen geven van AWG 950 per persoon per maand (minimumloon is AWG 1815). + Daarnaast is circa AWG 40 miljoen bestemd om het MKB te 		<p>Bedrijven & particulieren</p> <ul style="list-style-type: none"> + Voor bedrijven in de toeristische sector zal in de komende weken de omzet naar nul gaan. + Faillissementen, met name van lokale ondernemingen, in deze sector worden niet uitgesloten. Dit bemoeilijkt economische herstart in herstelfase. 	

<p>ondersteunen zodat banen behouden blijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> + Aruba kan weinig anders dan deze route kiezen; werktijdverkorting is niet toegestaan. Hervorming van de arbeidsmarkt is noodzakelijk. + Toenemende signalen binnen van personen die hun baan zijn kwijtgeraakt. + Voor bedrijven in de toeristische sector is omzet naar nul gegaan. 			
<p>Sociaal</p> <ul style="list-style-type: none"> + Armoede is op Aruba reeds een bestaand en groeiend probleem. + Aanzienlijk deel bevolking (circa 40%) kampt met schulden en heeft hierdoor geen buffers verlies inkomen op te vangen. + Sociale positie illegalen uit m.n. Venezuela op het eiland (geschatte omvang 15-20.000) wordt in toenemende mate kwetsbaar. + Beroep op Fundacion pa nos Comunidad (voedselbank) neemt reeds toe. 		<p>Sociaal</p> <ul style="list-style-type: none"> + Kwetsbare groepen in de samenleving raken inkomsten kwijt + Illegalen raken inkomen kwijt en kunnen geen beroep doen op onderstand of andere maatregelen. Overheid faciliteert terugkeer naar land van herkomst. Animo is erg beperkt (circa 700 personen op populatie van 15.000) door situatie in Venezuela. + Onder deze omstandigheden worden binnen zes weken veiligheidsproblemen verwacht als gevolg van de nijpende sociale situatie. 	
Curaçao			
<p>Macro-economisch</p> <ul style="list-style-type: none"> + Economisch leven ligt plat als gevolg van lockdown. + Sinds dinsdag 31 maart mogen inwoners nog twee keer per week het huis uit voor om te voorzien in levensbehoeften. + Naar verwachting versoepeling maatregelen komende twee weken als aantal besmettingen gelijk blijft. + Curaçao heeft vanuit Nederland 177 miljoen ANG ontvangen aan liquiditeitssteun. Verstrekt in de vorm van een renteloze lening. Door overheid uitgewerkte Noodplannen kunnen hiermee (in afgeslankte vorm) worden vormgegeven. + Overheid werkt aan plannen eigen bijdrage Noodfonds te vergroten (o.a. solidariteitsheffing, normering topinkomens, invoering 0-lijn ambtenaren). Voorlopig zijn dit nog plannen en geen uitgewerkte besparingen. 		<p>Macro-economisch</p> <ul style="list-style-type: none"> + Projecties economische krimp door Centrale Bank: 8,4% krimp over april. Verwachte economische krimp komende half jaar: 20% + Laatste prognose aantal verwachte werklozen 15.500. Daarnaast naar schatting meer dan 16.500 werknemers in vaste dienst op korte termijn 'technisch werkeloos'. + Verwachting is dat de werkloosheid zal oplopen tot 41%. + IMF verwacht dat Curaçao geconfronteerd wordt met een financieringsbehoefte van 1,1 miljard ANG (22% BNP) + Projecties macro-economische schade komende zes weken afhankelijk van snelheid en effect noodpakket, alsmede op welke termijn economie eiland (deels) weer kan worden opgestart. + Belangrijk tevens of overheid aanvullende besparingsmaatregelen kan doorvoeren die kunnen worden aangewend voor extra maatregelen noodfonds. Eerste 	

		signalen hiervoor niet direct positief.	
<p>Liquiditeiten & Deviezen (Curaçao en Sint maarten vormen een monetaire unie).</p> <ul style="list-style-type: none"> + Liquiditeitspositie Curaçao de afgelopen weken in toenemende mate zorgelijk. + Voor komende zes weken wordt verwachte bedrag aan gedeerde inkomsten overheid gecompenseerd vanuit Nederland. Niet zeker is of dit bedrag voldoende is gehele periode te overbruggen. + Centrale bank Curaçao en Sint maarten werkt i.s.m. Nederlandsche Bank (DNB) aan separaat verzoek ondersteuning deviezenpositie. Voortgang rondom verzoek niet direct zichtbaar. + IMF gaf reeds voor de crises aan dat deviezenvoorraad onder druk stond en projecties gaven aan dat deze mogelijk onder (kritieke) grens van twee maanden zouden vallen. Dit is tegengesproken door Curaçao. + Volgens regering is er nog 3-4 maanden aan importdekking. + Centrale bank neemt maatregelen tegen kapitaalvlucht. Sinds 17 maart worden er geen vergunningen meer verleend voor kapitaalexport. Tevens bedrijven verzocht extra financiële buffers te creëren. 		<p>Liquiditeiten & Deviezen</p> <ul style="list-style-type: none"> + Verwachting dat onder huidige omstandigheden binnen zes weken nieuwe afspraken nodig zijn over ondersteuning liquiditeitspositie. + Schuldquote Curaçao loopt op als gevolg additionele leningen in Nederland en op kapitaalmarkt. + Vanwege totale gebrek aan inkomsten in buitenlandse valuta trend deviezen naar verwachting dalend en daarmee in toenemende mate onhoudbaar. + Exacte mate urgentie lastig te bepalen met oog op grote mate van (markt)gevoeligheid informatie en de angst voor kapitaalvlucht als sombere projecties naar buiten komen. 	
<p>Bedrijven & particulieren</p> <ul style="list-style-type: none"> + Directe economische schade a.g.v. wegvallen toerisme en lockdown-maatregelen is groot. + Per 18 april kunnen werkgevers, werknemers, zzp'ers, werklozen en onderstandgebruikers via een website steun aanvragen bij de overheid. Signalen dat niet alle maatregelen zijn ingeregeld door overheid. + Signalen vanuit juridische keten en hospitality dat voor veel bedrijven op eiland nood daadwerkelijk acuut wordt met payroll voor de maand april. Met 1-2 weken daarmee golf aan eerste faillissementen te verwachten. 		<p>Bedrijven & particulieren</p> <ul style="list-style-type: none"> + Effect pakket noodmaatregelen voor bedrijven en particulieren zal komende tijd worden gezien. Verwachting is dat bedrijfsleven reeds zware schade heeft opgelopen. + Onder huidige omstandigheden mogelijk faillissement van naar schatting 2.500 – 3.000 bedrijven binnen het micro-, midden-, en kleinbedrijf. + Ook ketens, grotere bedrijven en de financiële/zakelijke sector verwachten verliezen en hierdoor mogelijk ontslagen, herstructureringen of faillissementen. + Opstart Isla-raffinaderij is als gevolg van de crisis vertraagd en in toenemende mate onzeker. 	

<p>Sociaal</p> <ul style="list-style-type: none"> + Maatschappelijke organisaties luiden massaal noodklok dat grote aantallen huishoudens niet meer rond kunnen komen. + Armoede is op Curaçao reeds een bestaand en groeiend probleem (30% leeft onder de armoedegrens). + Aanzienlijk deel bevolking (circa 40%) kampt met schulden en heeft hierdoor geen buffers verlies inkomen op te vangen. + Sociale positie illegalen uit m.n. Venezuela op het eiland (tussen de 6000 en 16000) wordt in toenemende mate kwetsbaar. + Overheid heeft extra financiële steun en voedselpakketten toegeeft voor werklozen en onderstand trekkers. Naar verwachting druppel op glorende plaat. + Toename berichten over toename huiselijk/relatieel geweld op eiland + Op eiland momenteel geen sprake van sociale onrust. 		<p>Sociaal</p> <ul style="list-style-type: none"> + 50.000 personen zakken volgens samenwerkende organisaties onder armoedegrens als gevolg crisis. + Voedselafhankelijkheid groot deel bevolking (40-50%) hiermee realistisch scenario. + Toename aantal daklozen, sociale isolatie, huiselijk/relatieel geweld kindermishandeling en algemene druk op het welzijn van de bevolking wordt verwacht. + Bestaand aanbod van voedselbanken, maatschappelijke instellingen en particuliere initiatieven niet voldoende om deze neergaande spiraal in te mitigeren. + Het risico op (roof)overvallen, inbraken bij distributiecentra en ernstige verstoringen van de openbare orde neemt hierdoor toe. 	
Sint Maarten			
<p>Macro-economisch</p> <ul style="list-style-type: none"> + Economie Sint Maarten grotendeels afhankelijk van toerisme. + In opgestelde steunpakket overheid wordt uitgegaan dat 50-80% van het inkomen (GDP) daar (in)direct mee samenhangt. + De 'total lockdown' heeft een verder dempend effect op het economisch leven. + Op 17 april bekendgesteld dat lockdown met 3 weken wordt verlengd, met dien verstande dat mensen in staat worden gesteld noodzakelijke levensmiddelen aan te schaffen. + Voor het 'Stimulus and Relief Plan' (SRP), totaalbudget ANG 254 mln.) is een verzoek aan Nederland gedaan, maar hierover is nog niet besloten. + De afgelopen week verstrekte liquiditeitssteun a ANG 50 mln. (lening) is onvoldoende om uitvoering te geven aan de maatregelen uit het SRP. Uitvoering is dan ook nog niet aangekondigd + Het maatschappelijke middenveld is niet betrokken en 		<p>Macro-economisch</p> <ul style="list-style-type: none"> + Verwachting is grote economische schade als gevolg van aan banden leggen vliegverkeer en (opnieuw) instorten van toerisme activiteiten. + Projecties economische krimp door Centrale Bank: 5,7% krimp over april. Verwachte economische krimp half jaar: 30%. + Sint Maarten Trade & Hospitality Association gaat uit van banenverlies van 31% na 3 maanden en 46% na zes maanden. + Overheidsinkomsten lopen verder terug via toename beroep sociale voorzieningen enerzijds en verminderde inkomsten anderzijds (double-deficit). + In het 3-mnd scenario uit het SRP wordt rekening gehouden met een terugloop van overheidsinkomsten van ANG 67,5 mln. + Gevolgen naar verwachting vele malen groter dan na Orkaan Irma in 2017. Het (economisch) herstel van de orkaanschade 	

<p>geïnformeerd over het SRP en uit zorgen over zowel de inhoud als de timing van de maatregelen (het duurt te lang).</p> <p>+ De begroting 2020 is a.s. dinsdag door de Council of Ministers goedgekeurd en zal aan het parlement worden aangeboden. Naar verluid bedraagt het tekort ANG 260 mln.</p>		<p>was nog niet voltooid. Particulieren en ondernemingen hebben daardoor nog onvoldoende (financiële) buffers op kunnen bouwen, waardoor zij nu slechts beperkt in staat zijn deze klap op te vangen.</p>	
<p>Liquiditeiten & Deviezen <i>(Curaçao en Sint maarten vormen een monetaire unie).</i></p> <p>+ Verwachting is dat de liquiditeitsvoorraad toereikend is voor de maanden maart en april.</p> <p>+ Centrale bank heeft pakket aan monetaire maatregelen afgekondigd. Sinds 17 maart worden er geen vergunningen meer verleend voor kapitaalexport.</p> <p>+ Mogelijkheid om de middelen Trustfonds te stallen bij centrale bank worden momenteel bezien.</p> <p>+ Centrale bank Curaçao en Sint maarten werkt i.s.m. Nederlandsche Bank (DNB) aan separaat verzoek ondersteuning deviezenpositie. Voortgang rondom verzoek niet direct zichtbaar.</p>		<p>Liquiditeiten & Deviezen</p> <p>+ Sint Maarten is ondanks de verstrekte liquiditeitssteun a ANG 50 mln. (lening), op korte termijn afhankelijk van additionele financiële ondersteuning.</p> <p>+ Voor de uitvoering van het Stimulus and Relief Plan is ANG 254 mln. nodig, waaronder het opvangen van gederfde overheidsinkomsten a ANG 67,5 mln. Liquiditeitssteun is nodig om de uitvoering te starten.</p> <p>+ De vaste wisselkoers van de Antilliaanse Gulden t.o.v. de US Dollar komt in komende weken verder onder druk te staan en wordt op middellange termijn mogelijk onhoudbaar. Indien dat het geval is zullen de prijzen van goederen uitgedrukt in Gulden, sterk toenemen.</p> <p>+ Sint Maarten dient uiterlijk 1 mei 2020 overbruggingskrediet voor de opbouw luchthaven terug te betalen.</p>	
<p>Bedrijven & particulieren</p> <p>+ In met drie weken verlengde lockdown mogen winkels met essentiële levensmiddelen 3 dagen p/week open.</p> <p>+ Het Stimulus and Relief Plan voorziet onder meer in payroll subsidie, inkomensondersteuning en zachte leningen voor bedrijven. Het plan is echter niet afgestemd met maatschappelijk middenveld, waardoor onzeker of het voldoende wordt geacht en of er draagvlak voor is.</p> <p>+ Een van de grotere hotels is overgegaan tot onmiddellijk ontslag aan alle medewerkers, die geen salaris meer zullen ontvangen vanaf eind maart.</p>		<p>Bedrijven & particulieren</p> <p>+ Door gebrek aan inkomsten volgen de komende weken faillissementen en gedwongen ontslagen.</p> <p>+ Deze effecten nemen toe naarmate lockdown-maatregelen langer van kracht zijn en naarmate het langer duurt voordat het steunpakket wordt geeffectueerd.</p> <p>+ De wederopbouw van het eiland valt voor belangrijk deel stil, dit heeft een verder negatief effect op zowel de werkgelegenheid als de bestedingen.</p> <p>+ Het trackrecord van Sint Maarten v.w.b. implementatie van grootschalig plannen baart zorgen.</p>	
<p>Sociaal</p> <p>+ Armoede op Sint Maarten reeds bestaand probleem; 27,9% leeft in armoede (UNDP).</p> <p>+ Als niet op korte termijn in enige vorm van inkomensondersteuning wordt voorzien, zullen ontslagen en</p>		<p>Sociaal</p> <p>+ Kans op sociale onrust neemt toe, zeker nu de lockdown-maatregelen langer duren en er nog geen duidelijkheid is over (uitvoering van) het steunpakket.</p> <p>+ Bedrijven betwijfelen of het pakket aan sociale maatregelen</p>	

<p>faillissementen volgen. Het percentage armoede zal dan snel oplopen.</p> <ul style="list-style-type: none"> + Sint Maarten kent een groot aantal illegalen, naar schatting 20.000 op een totale bevolking van ca 60.000. Enige vorm van inkomen voor deze groep is onzeker en nihil. + Voor het arme en meest kwetsbare deel van de bevolking van Sint Maarten is toegang tot (voldoende) voedsel in de totale lock down een uitdaging geworden. Er worden voedselpakketten uitgereikt, maar de doelgroep wordt daar onvoldoende en niet tijdig mee bereikt. + De situatie op eiland is relatief rustig en veel burgers nemen de voorzorgsmaatregelen- afstand houden en mondkapjes dragen – serieus. Wel neemt het aantal incidentie toe. Er zijn geen officiële cijfers beschikbaar, maar overtredingen van de curfew nemen toe en er zijn incidenten gemeld bij het open gaan van de supermarkten. Er zijn signalen van toenemend huiselijk geweld, maar geen officiële cijfers. 		<p>op Sint Maarten voldoende is om tendens te keren.</p> <ul style="list-style-type: none"> + Plunderingen zoals ten tijde van de orkaan in 2017 worden onder deze omstandigheden niet uitgesloten. 	
Publieke voorzieningen			
Aruba			
<p>Nutsvoorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> + Op dit moment geen knelpunten voor de korte termijn geconstateerd. 		<p>Nutsvoorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> + Op dit moment geen knelpunten middellange termijn geconstateerd. + Wel neemt de onzekerheid over kwaliteit utiliteiten toe afhankelijk van hoe de crisis zich ontwikkelt. + Nutsbedrijven kunnen met een krappe liquiditeitspositie te maken kunnen krijgen als gevolg sluiting kantoren. Overheid heeft maatregelen genomen om betaalbaarheid te vergroten (meer lokaties). 	
<p>Brandstof</p> <ul style="list-style-type: none"> + Er is voldoende brandstof op het eiland voor de komende twee weken + Op dit moment geen knelpunten voor de korte termijn geconstateerd. 		<p>Brandstof</p> <ul style="list-style-type: none"> + Op dit moment geen knelpunten voor de komende zes weken geconstateerd. + Aanschaf leveranties brandstof mogelijk problematisch indien liquiditeitsproblemen optreden bij de nutsbedrijven. 	
Curaçao			
<p>Nutsvoorzieningen</p>		<p>Nutsvoorzieningen</p>	

<ul style="list-style-type: none"> + Op dit moment geen knelpunten voor de korte termijn geconstateerd. 		<ul style="list-style-type: none"> + Overheidsentiteiten, waaronder elektriciteitsbedrijf Aquallectra maken in toenemende mate zorgen kenbaar over liquiditeitspositie vanwege verminderde opbrengsten. + Regering tracht in overleg met bancaire sector tot een oplossing te komen. Indien dit niet lukt is mogelijk aanvullende liquiditeitssteun uit Nederland nodig. + Effecten op dienstverlening van verminderde inkomsten en liquiditeit nog niet direct zichtbaar. 	
<p>Brandstof</p> <ul style="list-style-type: none"> + Er is voldoende brandstof op het eiland voor de komende twee weken. + Op dit moment geen knelpunten voor de korte termijn geconstateerd. + Er zijn geen signalen dat de prijs wordt verhoogd. De prijs van brandstof vormt geen bron van onrust. 		<p>Brandstof</p> <ul style="list-style-type: none"> + Er is voldoende brandstof op het eiland voor de komende zes weken. + Curoil uit zorgen over liquiditeitspositie a.g.v. verminderde opbrengsten op zowel lokale als internationale afzetmarkt. + Mogelijk verzoek om liquiditeitssteun Nederland 	
Sint Maarten			
<p>Nutsvoorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> + Op dit moment geen knelpunten voor de korte termijn geconstateerd. + De payroll subsidie uit het steunpakket is ook van toepassing op overheidsbedrijven, indien die dat nodig hebben. Vooralsnog wordt dit niet nodig geacht voor elektriciteitsbedrijf GeBe. + Het 'ziek worden' van cruciaal personeel wordt als grootste risico geacht voor de continuïteit van de operatie in de komende weken. 		<p>Nutsvoorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> + Op dit moment geen knelpunten middellange termijn geconstateerd. + Wel neemt de onzekerheid over kwaliteit utiliteiten toe afhankelijk van hoe de crisis zich ontwikkelt. + Elektriciteit op eiland afhankelijk van de beschikbaarheid van 'heavy fuel'. Er is voldoende voorraad voor ongeveer twee weken en er vindt wekelijkse levering plaats. Alternatief is overschakelen op diesel, waarvan eveneens een voorraad van enkele weken beschikbaar is. + Inkomsten van elektriciteitsbedrijf GEBE lopen drastisch terug als gevolg van afnemend verbruik en korting op de maandelijkse factuur. Mogelijk heeft dit de komende tijd gevolgen voor de bedrijfsvoering. 	
<p>Brandstof</p> <ul style="list-style-type: none"> + Er is voldoende brandstof op het eiland voor de komende twee weken. + Op dit moment geen knelpunten voor de korte termijn geconstateerd. + Geruchten over de sluiting van tankstations worden 		<p>Brandstof</p> <ul style="list-style-type: none"> + De brandstof voorraad (heavy fuel) is voldoende voor ongeveer twee weken. Er vindt wekelijkse levering plaats en er is momenteel geen indicatie dat de wekelijkse levering verstoord kan raken. + Indien de aanvoer wordt gestopt, kan worden overgeschakeld 	

tegensproken door de overheid.

op diesel, waarvan eveneens een voorraad van enkele weken beschikbaar is.